

Előfizetési ár:

Egész évre..... 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Negyedévre.... 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

K O R U N K

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Budapest,
IV. szarka-utca 5. szám.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Kador Sándor.

Előfizetési felhívás!

Azon reményben és meggyőződésben, hogy m. t. olvasóink a belénk helyezett bizalmukban nem csalódtak, és irányunkkal, törekvésünkkel megelégedésüket volt szerencsénk megnyerni: teljes bizalommal fordulunk m. t. olvasóinkhoz ama kérelemmel, hogy lapunkat továbbra is megtartsák illetőleg az előfizetéseiket megújítsák.

A keresztény társadalom, annak erkölce és anyagi jóléte érdekében kell, hogy sorakozzunk, védekezzünk; amaz ár ellen, mely az elnyeléssel fenyeget, mely áldozatainak számát mindennap növeli.

Fel! Tartsunk össze! Szövetkezzünk! Rajtunk és hazánkon egyedül és csupán a keresztény erkölcs visszahozatala és megszilárdítása segíthet.

Előfizetési árak:

Egész évre **6 frt**, fél évre **3 frt**, negyed évre **1 frt 50 kr**.

Segédlelkészeknek, néptanítóknak, kisebb fizetésű hivatalnokoknak és tanulóknak: egész évre **4 frt**, fél évre **2 frt**.

Kador Sándor,

felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Munkatársak:

Ifj. Abrányi Kornél, Abrányi Emil, Balázs Sándor, Baross Gyula, Bulyovszky Aladár, főt. Cseörgheő Aladár, főt. Dezső A. F., br. Horváth Miklós, Inczédi László, főt. dr. Kanjurszky György, Klement Alajos, Kozdary József, főt. Lázár Virgil, Luby Sándor, Mikszáth Kálmán, Munkácsy Kálmán, főt. Némethy Lajos, Perényi Kálmán, Relle Iván, Reviczky Gyula, főt. Razel József, dr. Schnierer Aladár, dr. Sziklay János, gr. Teleki Sándor, Tomor Ferencz, dr. Várady Antal.

Mutatványszámmal szívesen szolgál ingyen kiadóhivatalunk.

Hat előfizető gyűjtése után tiszteletpéldány jár.

Azon t. cz. olvasóinkat, a kikhez előfizetési gyűjtőleveket beküldtünk, tisztelettel felkérjük, ha sikerült néhány előfizetőt gyűjteniök, hogy a gyűjtőlevelet a mi költségünkre beküldeni szíveskedjenek; a kiknek előfizetésük lejár, vagy előfizetéseiket eddig még be nem küldték a lap rendes szétküldése tekintetéből nagyon kérjük, hogy azt még a hét folyamán beküldeni illetőleg megújítani szívesek legyenek.

A főváros híres rendőrsége!

Mi haszna, ha minden utcza sarkon egy Mihaszna András ügyeleg? Mi haszna, ha a hírlapok serege dörgedelmesebbnél dörgedelmesebb cikksorozatokhoz államrendőrségünk hasznavehetetlenségéről, haszontalanságáról?

Isten mentsen, hogy valaki rendőrségünkről, rendőri viszonyainkról itélné meg kulturfejlődésünket; az eredmény talán egész Európa utolsó államává degradálna bennünket.

Botrány botrány után, nincs nap, óra, melyben ne jutna adat állításunk igazolására. A tolvaj és betörő urak czégrendszerrel birnak, a főváros közbiztonsága rosszabb mint volt a török basák vagy tatárok idejében.

Fényes nappal lopnak, betörnek, palotákat rabolnak ki, a közpénzek kámphorként eltűnnek, a postán a bankók téglává változnak, és a rendőrség mintha csak álomba merült volna — bambán zsebébe dugja kezét a helyett, hogy keresné a bűnöst, szolgáltatná ki a törvény igazságszolgáltató kezébe.

Hogy a tudatlanság-e vagy teljes romlottság és lelkiismeretlenség oka mindennek, nem tudjuk. De annyit jó lélekkel állithatunk, hogy csupán a rendőrség hibája és léhassága okozza ama ugy erkölcsi mint anyagi megkárosodásokat, melyek a fővárosra mint valami átok nehezülnek.

Policialis intézményünk adott ugyan óvrendszabályokat a kolera ellen; de ő maga mint erkölcsi pestis annál inkább pusztít.

Kérdezzük, hogy vajjon van-e létjoga egy oly intézménynek, mely hivatásának és céljának a legkevésbé sem felel meg?!

Óvja-e vagy védi rendőrségünk vagyunkat, közbiztonságunkat, közegészségi állapotunkat, alkalmas-e a közmorál örökösére?

De talán vannak egyéb érdemei is rendőrségünknek?

És mégis mit kell, kellett és fog talán kelleni még tapasztalunk?

Husz év alatt kétszer szervezték a rendőrséget. Tehát hol a hiba? Azt hiszük, hogy husz év alatt csak tán volt, vagy lett volna idejük tapasztalatokat szerezniök, intézményüket szervezniök.

De midőn az orgazdák fizetett rendbiztosokkal rendelkeznek, az üldözendőt az üldöző váltja fel — akkor már csakugyan a főbekeret érheti a súlyos felelősség. Capite foetet piscis!

Csak azt szeretnők tudni, hogy vajjon mi lesz a jövőre, ha a kiállítás alkalmával ezrével fog itt tartózkodni az idegen.

Lehetséges-e tovább tünni e gazdálkodást, önkénykedő durva viseletet, ama rendőrségtől, a mely se a közmorál, se a közbiztonság, se a közegészség fölött örökösre nem alkalmas; a mely policia kezébe adott és elége bitorolt hatalmát erkölcstelen visszaélésekre, a nép okatlan felizgatására, brutális bántalmakra, ártatlanok vesszőzésére, nők titlegelésére és az életbiztonság veszélyeztetésére használja fel, a mely modort nem tud elhagyni egy nemzeti ünnep alkalmával sem, melyet nem javíthat meg, maga a király jelenléte sem!?

A fővárosnak valóban csak szégyene a rendőrség. Ama rendőrség, mely sem kegyeletet, sem vallást, de a szigorú törvényt sem tartja tiszteletben: valóban nem jogosult létre, de még léteznie se érdemes.

Azt hiszük, hogy a többséggel vagyunk egy véleményen, daczára, hogy a „Nemzet“ védelmére kelt rendőrségünknek.* (A mi által csak nevetségessé teszi magát.)

A főváros közgyűlésének kötelessége állépni teljes szigorral és öntudattal.

Az ügyet a képviselőházban interpellatio alakban végre be kellene terjeszteni és érdemlegesen elintéztetni.

Rendőrségünk léhassága, szolgálatra való képtelensége türethetlenné vált.

A társadalom jogosan követelheti ezt minden egyes polgár rá van szorulva, hogy a rendőrség újra szerveztessék, annak gyökeres javítását követelje.

Nem szabad tovább tétovázunk, élet és vagyonsbiztonságunk, gyermekeink erkölce, fővárosunk jóhíre és tekintélye, saját erkölcsi önérzetünk érdeke minden becsületértő és tisztességes embernek kötelességévé teszi, hogy részt vegyen a mozgalomban, melyet végre valahára kezdeményezni kell.

Kador Sándor.

* Egy szedőinas a „Nemzet“-től.

A becsvágy.

Ez is modern társadalmi kórság: nagy rokonságban van az ambícióval, de még sem ugyanaz vele, mert egy kis különbség van a kettő között.

Az ambíció a nagyravágyásnak piszkos elfajulása, a becsvágy pedig csak óhaj, sóvárgás a mások helyesléseért, a tapsokért, a babérokért, tehát hiúság.

A laza gondolkozók a becsvágyban nemcsak nem találnak semmi rosszat, hanem inkább, mint egyik legszebb erényt magasztalják.

Csak hadd magasztalják! Azért soroztuk mi a modern kórságok közé, hogy mi is fölmagasztaljuk. Ne gondolja senki, hogy a jót csak azért tartozik mindenki gyakorolni, mivel megszoktuk dicsérni, mint a hátragombolós nadráguakat, hogy megdicsérjük, ha jól fölmondják 3—4 sor leczkéküket; hanem a jót önmagáért, minden más, mellékes, önző érdek nélkül kell gyakorolni, épen azért, mert jó, mert pszichologiai, mert etikai törvény.

Ha a becsvágy igen szigorú korlátok között maradna, vagyis, ha megtudna elégedni az öntudatnak ama boldogító, megnyugtató érzelmével, melyet minden erényes cselekedet, minden nemes vágy, minden helyes gondolat, maga után ébreszt a lélekben, mi sem talánánk benn semmi gáncsolni valót, csak hogy a becsvágy nem elégszik meg azzal, hogy a lélek önmagával tisztában legyen, hogy önmaga előtt soha pirulnia ne kelljen, hogy az önvádolás keserű furdalásainak kitéve ne legyen, szóval, hogy tudatában legyen mindenben az etika szigorú szabályai szerint működő cselekedeteinek, nem; ezzel csak a nemes lélek elégedhetik meg, a becsvágy, az ambíció egyéb

után is sovárog, neki az is inyére van, hogy mit kürtölnek utána mások, mikép magasztalják, sőt ha már minden korlátot keresztül ugrott, már arról is kezd sóvárogni, hogy mekkora emlékoszlopot emel majd neki a közvélemény s mihelyt megszimatozza, hogy nemcsak emlékoszlop, de még egy hitvány koszorucska sincs kilátásban, azonnal más szélnek feszíti vitorláját.

Azért tartjuk mi a becsvágyat nem erénynek, hanem modern kórságnak ellentétben az erkölcsök egyik legnemesebbikével, tudniillik a *becsületérzéssel*.

A becsületérzés nem hiu, haszonlesésből, nem ravasz számításból, hanem önmagáért gyakorolja a jót, azért, mert jó. Nem sovárog a hitvány vulgus hymnusaiért, nem ingadoz a pocsolva nedvén hizó hitvány nádként minden fuvallat alatt, szóval se a vulgus hitvány tömjén füstje, se a kövér ludak rafinézott gágogása utjából el nem tereli, mert neki elég, ha önmagát becsüli, ha lelkiismerete tiszta, tudva azt hogy „Conscientia mille testes.”

Mi mindig utálattal szoktunk elfordulni azoktól, kikben a becsvágy egész a kórságig fokozódott, mert ezek önállás nélkül való hitványelvű nyomorékok, kik mindig a tömeg nyomorult kegyeit, üres tapsait s aszalt babérait hajhásszák, sokszor a legsimább lárvákat akasztva pófájukra s mikor aztán célhoz jutnak, senki sem dudolja, senki sem trillázza jobban Horatius nótáját: „Odi profanum vulgus et arceo”, mint ők.

Hogy az önbecs, vagyis becsületérzés és a piszkos becsvágy között mily roppant nagy a különbség, azt mindenkinek módjában áll megfigyelni.

A becsületérzésre nézve sem közömbös dolog, akármit beszéljenek róla mások, de többre becsüli saját lelkiismeretének helyeslő, megnyugtató sugallatát a vulgus hymnusainál, s az esetleges gáncsok miatt sem üti falba a fejét, ha önmagával tisztában van.

A becsvágyó pedig mindig mások véleményének rabja, s kénytelenek sokszor olyanok orra alá a rafinéria különféle módszereinek segítségével a tömjénfüstöt gyártani, kiket titokban egy kanálvizben fojtana meg s ezt nem is késik megtenni, ha a körülmények változtatásával piszkos önzése úgy követeli.

Az a legsajátságosabb, hogy a becsületérzés és becsvágy, mit igen sokan összetévesztenek, ugyanazon léleknek nem igen lehet tulajdona, mert a hosszú tapasztalás bizonyítja, hogy a becsvágy, mint kórság leginkább azokat szokta meglepni, kiknek épen nem áll legjobban a szénájék a becsületérzés dolgában. t. i. a hiu embereket.

Vannak elegen, kik egy kis nyomorult kitüntetésért csakugy reszketnek. Mennyi toladás, mennyi kézzszorítás, mennyi alázatos szolgálja, mennyi servus s mennyi sugás-bugás szükséges ilyenkor, ha csak az egyetemi titkárcákát, jegyzőcskéket s más ehhez hasonló firmáknak szereplésére gondolunk is.

Hát meg ha a nagy világba, a nagy gyerekekre pillantunk, hol a becsvágy nem elégszik meg egy kis brillérozó elnökséggel, vagy egy kis aljegyzőcskeséggel, hanem olyan forrás után eped, melynél állandóan olthatja pokoli szomját s mikor már jól neki duzzadt paczallal kegyesen mosolyoghat, akkor már bálványának képzelet magát s a közbecsülés tömjén füstjéből követeli az örökké gomolygó áldozatot.

A „KORUNK” TÁRCZÁJA.

Petőfi Sándor és bajtársai emlékére.

Halk susogásu lenge fuvalat
Vidd panaszos mély sóhajaimat!
Alkonyi csendben, ha néma a lét,
S lágym álom ölen már minden alélt...

Szöjj frigyét a bus éji titokkal!
Ova beszélj a hősi sírokkal!...
Kik nyugszanak ott, hol néma a hant?...
A feledésnek bus fátyla alatt...

Hagyd álmaikat a nyugovóknak!
Kik vért áldoztak drága honuknak,
Életet oltó harcziharokban
Küzdve honért, — százféle bajokban!...

Vidd könyvem is a hősi porokra!
Kik orozslánként kelve bírokra
Tenger sok adáz elleneikkel,
S győztek! — dicsőn! — lángfegyvereikkel!

Halk lebegéssel kérd a sírokat,
Meg ne zavard ám szent álmaikat!
Csendre hajolva kik nyugszanak ott?...
Harcz dühe kit-kit sirba taszitott!...

Félistenek ők honfrierényben!
Herkulesek mind a csatavészben;
Vivmányuk a nagy honfi dicsőség,
Jól látta a nap! s csillagos ég!

Óh! — hol van a sir? — létet emésztő...
Melybe temetve hamvad a költő?...
Széttörve a kard, — cly néma a lant!
Széttuzva a szív a sirban alatt...

Lebbenjetelek óh éji fuvalmak!
Ébreszszetek óh égi sugalmak!
Titkok öléből vak éji homály
Gyulj ki szememnek, mint hajnali báj!

Oh, te dicső nap! — ég szeme, gy ngye! —
Láttad a költőt! — mely sir göröngye?
Födte be éjre drága Petőfit?
És vele sok hős, honja dicsőit!...

A csatasik, mely véröket itta,
Harczálodatit már alig bírta...
Sirtak a felhők... drága halottak!
Értetek ég s föld gyászba borultak!...

Hajh! — de a költő vajh hova tévedt?! —
Nincs jel a siron, hol szent kegyelet
Égbe magasló lángja lobogna,
S milliók ajkán zengne zsolozsma!...

Hallgat a csendes földi maradvány...
Porba vegyülve szélylyel omolván...
Játszi fuvalat szárnya ha lebben,
Felveszi hamvát, és tova röppen...

Végzet! — s időknék zürje, homálya
Titka, bilinése csukva lezárva,
Millió lény bár esd, sir, vagy eped,
Nem nyitna meg oh, — titkos rejteked!...

Bánatos arcezzal csügged a honfi,
Szíve boruját érted kiontni,
Hajh! de porodra nincs mi mutatna!
Vágyva a szem, szív hiába kutatja!

Megnehezülnek sokszor a felhők,
Szerte bolyongva zúgnak a szellők...
Mintha a nemzet sohaja, könnye
Drága fiáért omlana, nyögne.

Látja a nemzet sok sebed égve,
Régi siralma felhat az égre;
És omlana bár tengere könnynek,
Nincs szava néma földi göröngynek!...

Századok adnak ritka szülöttet,
Égiek a ragy isteni lelket,
A te babérod mennyei fája
Dics neved a világra kitarja.

Életet adtál drága hazáért,
Lángolva dicsőn szent szabadságért;
Végső szavad is honszeretct volt,
Véredde irtad, „Óh hazám!”, e szót.

Saskeselyüként nézted a napot,
Vérsugarával mint lehanyatlott,
Véredre busan visszatekintett,
Gyászzege tükrén lelkéd fenn égett...

Szellemi szárnyon égbe röptél,
Ott is hazáért dalra hevültél.
Mig a világ lesz s magyarok élnek,
Zengjen örökké rólad az ének.

SZALATNAY SÁMUEL.

Legveszettebb kórság tehát társadalmunkban a becsvágy, melynek tetőpontját egy rövid hangzónak meghosszabbításában véljük kulminálni, pedig hiába, a németben soha sem lesz Pestvágy, s így a magyar társadalom is könnyen tisztába jöhet azokkal, kik csakugy reszketnek mások véleményeért, holott valamint az etikának egyik sarkalatos elve volt mindig a becsületérzés a becsvágy helyett, úgy a helyes nemzetgazdászati is örökké csak a Pestvágy nem pedig a Bécsvágy lehet a legfőbb elve.

KOZÁRY JÓZSEF.

A hit mint ismereteink egyik forrása.

Irtta: MÁTRAJ B.

Értelmi életünk világát a szerzett ismeretek összessége alkotja, mely ismeretek minősége ama dolgoktól függ, melyeknek fogalmával bírunk. Az a kérdés, mi módon szerezzük meg az igazságot, mily módon jutunk ismeretek birtokába, vagyis mi képezi ismereteink forrását? Erre könnyen megadhatjuk a feleletet: befogadó tehetségeink; e szerint annyi ismeretforrásunk van, a hány befogadó tehetséggel bírunk. Minden ismeret, melynek megszerzésére képesek vagyunk, vagy tény, vagy észigazságot képvisel. A tény ismeretét dologi, az észigazság ismeretét pedig eszményi igazságnak nevezzük. Istenre, a föltétlen lényre vonatkozólag, ki mindent saját lényegéből ismer meg, mely minden lehetséges és valóban létező dolognak alapja, csak egy ismeret forrása van mind a dologi, mind az eszményi igazságokat illetőleg. Velünk, véges lényekkel szemben azonban az ismert tárgyak függetlenül állanak s majd közvetlenül, majd csak hatásaikban nyilvánulnak előttünk, így tehát mi nem egy, hanem több ismeretforrással bírunk.

Befogadó tehetségeink: az érzékek s ezek alapján a tapasztalat és az ész. Az érzékek, vagyis a tapasztalás által az érzéki, az ész által az érzék fölötti dolgok ismeretére jutunk. Ez okból ismereteink tapasztalatiakra és észbeliekre oszlanak.

Az eddig mondottak azonban csak az egyedre nézve állanak, úgy amint magában van. Az ember ugyanis a nagy társadalomnak levén tagja, más, ismerő tehetségekkel bíró lényekkel áll összeköttetésben, mely lényektől szintén nyer ismereteket; még pedig, el lehet mondanunk, hogy e módon a legtöbb ismeretet szerzi meg. Ha nem is elméletileg, legalább gyakorlatilag, általánosan elismert dolog az, hogy az emberre, mint a társadalom egyik tagjára nézve az ismeretek legkiválóbb forrása a tekintély.

Ezek szerint tehát összes ismeretünk forrását a tapasztalat, az ész és a tekintély képezik.

Érzékeink által tapasztalati elvek birtokába jutunk, a mely elvek alapján az ész következtetés útján újabb, leszármazott ismeretekre tesz szert. Ha szemléljük a körülünk fekvő tárgyakat, e szemlélet ama tapasztalati igazságot teremti meg, hogy a világ létezik; amaz alapelv közvetítésével, mely szerint semmi sincs ok nélkül, arra a következtetésre jutok, hogy a világnak is bírnia kell a maga lét-okával; vagyis a nyert észigazság lesz: van Isten. Az ily észkövetkeztetés eredménye a tudás, a mi tehát nem egyéb, mint valamely észigazságnak észkövetkeztetésből vont ismerete.

Tudásról tehát csak úgy lehet szó, ha az ész oly alapelvekkel bír, melyek annyira világosak és nyilvánvalók, hogy bebizonyításra nem szorulnak s bebizonyításuk épen ez okból nem is lehetséges. Ily alapelvek, sarkigazságok a gondolkodás törvényei, az oksági törvény stb. Ezeket kétségbe vonnunk nem lehet, ha csak a skeptikusokkal azt nem akarjuk állítani, hogy nincs bizonyosság.

Az igazságot nemcsak úgy ismerjük meg,

a mennyiben a benső okokat közvetve, vagy közvetlenül átlátjuk, hanem külső okból is, amennyiben bizonyosak lehetünk arról, hogy azt más ész igaznak ismeri el s ez ész ismeretének alapján ezt mi is elfogadjuk. Az igazság megismerésének gyakorisága és jelentősége a társadalmi életben nyilvánul, s az ily ismeretet, mely nem saját elménk belátásán, hanem más, idegen tanubizonyoságon alapul, a tudással ellentétben *hitnek* nevezzük; a tanubizonyoságot pedig, melynek ismeretét a mi ismeretünk alapokául fogadtuk, tekintélynek.

A tanubizonyoságnak természetesen jót kell állania a velünk közlött igazság valódiságáról, mit az által érhet el, ha tudja is, akarja is az igazságot közleni, szóval *hitelreméltónak* kell lennie, mert csak ez által győzhet meg állításának valódiságáról. A hitismeretnél e szerint a hívő ész nem működik úgy, miként a tudásnál, miután az a tanubizonyoság dolga, de igenis működik annak megítélésében, vajjon a tanubizonyoság hitelreméltó-e vagy nem. A tudós ismerete, ki valamely tudományban járta, a benső okokból s ezek föléréséből eredő ismeret; míg ellenben azé, ki ama tudományban járatlan, külső okon, vagyis az illető tudós tekintélyén alapulván, hitismeret. Az észismeretnél vagyis a tudásnál az igazság elfogadására indító okot az igazság benső mivoltának, okának és összefüggésének belátása, a tekintélyi ismeretnél, vagyis a hitnél ellenben a tanubizonyoság tekintélye, tudása és őszintesége képezi. A hitet is nevezhetjük tudásnak, de ez csak közvetett tudás, mert míg az ész az igazságot a benső ok átértése által közvetlenül fölismeri, addig a hit közvetve, vagyis más valakinek belátása, s tudása által szerzheti meg az igazság ismeretét.

A hit tehát nem egyéb, mint az igazság elfogadása tekintély alapján. Ha a tekintély hitelre méltó, ha az igazságot úgy, a mint van, tudja is, akarja is hiven közölni, a hit ép oly bizonyosságot eszközöl, mint a tudás.

(Folyt. köv.)

„Nagy napilap.”

Örvendezz haza, egy „nagy hírlap“-nak, mely e névnek Méltó hordnoka, mert kap *nagyon* a *hír* után...

MARGITI.

Sanyi bácsi.

— Karczolat. —

A „Korunk“ eredeti tárczája.

Künn a városliget egyik félreeső padján üldögél a jó öreg Sanyi bácsi! Szegény öreg! Mindenki szánalommal néz rá, a ki csak elmegy mellette! pedig ha voltaképen megkérdeznék őtet magát, van e valami szánni való rajta, bizonyosan azt mondaná, a mit nemis vártunk: „menjetelek a patvarba, Sanyinak nincsen senkire szüksége, Sanyit se bántsa senki... nem akarok én böcsületes ember lenni soha sem! Nem is voltam soha! Nem is leszek!“ s mikor bevégzi egy könnyesepp gyűlik kifakult kék szeméibe s aztán letörli azt a könnyeseppet, s mikor megvizsgálta azt a foltot, mit inge ujjában e cseppecske előidézett, elmosolyogja magát... s nevet, nevet addig, míg csak lát valakit.

„De iszen, Sanyi bácsi, maga talpig becsületes ember volt mindig!“ mondják neki jámbor szánakozói.

„Volt az ördög, nem én, nem akarok az lenni!“ s aztán mikor az emberek csodálkozva rázzák fejüket, annak jeleül, hogy hátők bizony ebből a históriából semmit sem

értenek, Sanyi bácsi annyira becsületes kezd lenni, hogy még meg is magyarázza szánakozó embertársainak, hogy, azért is nem akar ő becsületes lenni, mert, szó a mi szó, szereti a világosságot!

Hogy aztán ez alatt a „világosság“ alatt ő minő világosságot ért, azt már hiába kérdeznék ám tőle akárki is, ő ugyan meg nem magyarázza, ha csak a kinyilatkoztatás-villámai meg nem világosítják lelkét a szegénynek.

Miért oly sötét a lelke, ha annyira szereti a világosságot. Hát biz ez a természetnek egy furcsa játéka, mondaná valami ábrándozó, mely a mélységben a csillagot mutatja, mely a sötétségből világosságot hoz ki, mely a csillagokat, nem tudom én, talán azért helyezte olyan messze tőlünk, hogy a tulvilág gondolatát annál megközelíthetőbbé tegye, mely a Szent-János bogárkát azért küldi az őszi esték homályába, hogy a rövidülő napoknak mintegy megtoldását lássuk parányi fényében stb. stb. még megoldvashatlan, de többé kevésbé megmagyarázható képei a gondviselésnek. Ellentmondás, természet ellentétes játéka; ah, dehogy, Sanyi bácsi természetes lefolyásában hordja csak magán a természet játékanak, akartam mondani, rendszeres lépéseinek nyomát, sőt mi több ő áldja a gondviselést, hogy így élte le életét, így, örülten, vagy mint látogatói szokták mondani: félelmedüléssel!

Hát mi történt vele, hogy nem akar becsületes lenni?

Semmi! Az, mi őtet elhomályosította, az nem számít a mai életben, annak nincs értéke, az szellő, az nem mozgatja meg a sziveket, miket szerződés szerint vesznek s adnak, mert a papirokat aranynyal nyomtatják le. Nem számít, mondom, nagyobb nulla, mint azok a nullák, mik a nyereséyszámok hirdetésményeinek kezdő egyesei után ötével, hatával állva azoknak szívét, lelkét képezik...

A ki életében egyszer szeretett, s aztán csalódott, vagy csak gondolta, hogy csalódik, az bizonyosan volt már egyszer, ha nem is félbolond, de félörült, az aligha ki nem találta már, hogy Sanyi bácsi szegény véletlenül kicsit többet ivott az édességből, s egészen megörült tőle. De hát mi összefüggés van e között, szerelem s becsületeség, van ezeknek közük egymáshoz. Más szerelmes, ha megörül, az a rögeszméje van, hogy kedvese árnya üldözi, vagy hogy agyonütette a hitlent, vagy megátkozta őtet, s a Mindenhátó az ő fejére zudította vissza azt az átkot; más ember azért örül meg, mert becsületes akar lenni minden áron, ez meg épenséggel nem akart, s a szokásos flegma helyett az örültség fészkelt agyába. De csak türelem, a türelem rózsát terem. Mindjárt elmondjuk mi lelte Sanyi bácsit.

Hát egyszer volt, mikor még Sanyi bácsi fiatal volt — a mi régen volt — a ki hiszi, annak igaz volt, egy szép barna, fekete szemű, lánglelkű, őztermetű, habkeblű, vajkaru, szép, szép de igazán szép leány, De hát, mit ér a

*

Az első öszhajsál.

— Elbeszélés. —

Irta: BALÁZS SÁNDOR.

(Folytatás.)

— Azaz hogy szeresd, szeresd még jobban, de ne mutasd oly nagyon! Aztán ne légy olyan szomorú. Távozása felett ne mutasd magad kétségbeesettnek s mikor hazatér szomorú könyök helyett vidám mosolylyal fogadd őt. Hidd el édesem, hogy csak addig fogja kerülni házáat, míg újból meggyőződik felőle, hogy valódi öröm és vidámság csak a te körödben létezik számára.

— Istenem bátyám, ön azt kívánja, hogy képmutató legyek!

— En? A viláért sem édesem. Csupán azt kívánom, hogy egy kissé okos, s mint szokták mondani, nagy világi légy. Miért ez örökös visszavonulás? Járj társaságba, fogadj látogatásokat. Adj estélyeket. Aztán hívj meg rá ügyes, szeretetreméltó fiatal embereket is. Aztán táncolj, mulass, csevegj velük!

— Szóval kaczerkodomj úgy-e? — tört ki keserűen a fiatal nő — mert a kaczer nők tetszenek a férfiaknak, mert azokat jobban szeretik. Nem bátyám! Ha tovattűnt boldogságom visszaszerzése csak ily eszköz által érhető el — én megvetem azt! — Nem magad mondád-e bátyám, hogy semmi sem alázza meg a nőt annyira, mint a kaczerság. Hogy mindenkit meghódíthassanak, mindenkinek hódolniok kell s könnyű diadalként kell feltűnniök mindenki szemében. Nem bátyám, ezt tenni soha nem fogom!

— Nem értesz engem kedvesem. A kaczerok hamupipókék közt létezik még egy közép ut, s azt szeretném, ha ezt választanád. Élő férjednek, de úgy, hogy e világra nézve se légy halott!

— De mikor úgy szeretem a csendet, a magányt.

A párbeszédet egy inas belépése szakította meg, ki Dunay gróf ő méltóságát jelentette be.

— Dunay? — kérdé élénken meglepetve

és kissé elpirulva a fiatal nő. Dunay valaha udvarlója volt leány korában és sokáig azt hitték, hogy kedvesen fogadott és kitüntetett udvarlója. Mond; hogy bocsánatot kérek, beteg vagyok! Mondá élénken az inasnak.

— Megállj — kiáltá a nagybácsi az inasnak. — Miért utasítod el? — kezdé hűgá-hoz fordulva. — Ez egy vidám, szeretetreméltó fiatal ember, kinek társasága bizonyosan szórakoztatni és kissé fel fog üdíteni!

— De bátyám!... Én most különben sem vagyok oly hangulatban!...

— Nekem különben is távoznom kell, legalább nem maradsz egyedül. Kedvemért el kell fogadnod. Mond ő méltóságának, hogy a bárónő szívesen látja. Isten veled édesem! E szavakkal a nagybácsi mosolyogva távozott.

A gróft szerencsés udvarlónak mondják, — gondolá magában — jó lesz férj uramat felrázni egykedvű nyugalomból.

Távozása után Dunay gróf lépett a szobába.

— Bocsásson meg asszonyom — kezdé a teremhősök könnyedségével — hogy remeteségében háborgatom, mert hisz ön, mint a középkori legendák hősnői, egészen visszavonult a rossz világtól s végbucsut mondott nekünk, gyarló embereknek, hogy egész életét azon méltatlan pásztor boldogságának szentelje, ki már azért sem érdemes szerencsésjére, mert nem találom őt lábai előtt.

A fiatal nő elpirult kissé, de azért összeszedve magát, mosolyogva ajánlott széket vendégének.

— És ki annál hálásabban fogadja, hogy régi barátai olykor olykor mégis megemlékeznek reá. Mondá kissé elfogult hangon.

— Épen azok nevében jövök önhöz asszonyom kérem, hogy vessen véget bűnhődésünknek s engedje el büntetésünk hátralevő idejét.

— Uram ön jó, de aligha őszinte. Kinek hiányzom én? Ki veszi észre az én távollétemet?

— Mindenekelőtt a csecsemők, kiknek nevében jövök. Amaz ártatlan teremtmények,

kik éheznek és fáznak, a nélkül, hogy azt elpanaszolhatnák, s kik angyalokat keresnek, hogy sorsukon enyhítve legyen. Röviden asszonyom, szegény gyermekmenedék hely javára műkedvelői előadást akarunk rendezni, ebből is láthatja asszonyom, hogy büntetésünk ideje alatt javultunk valamit, s azért jövök, hogy megkérjem önt: legyen feleségemmé! No ne ijedjen meg, csupán csak pár órára, s azt is csak játékból.

— Mit gondol uram? Én lépjek szinpadra.

— Miért ne asszonyom? Ön elég szép és fiatal, hogy megvethesse azon előítéleteket, miket mindazok, kik e tulajdonokkal nem bírnak, e csodálatos deszkák iránt táplálni elég okosak. Aztán különben is önnek kiváló tehetsége van. Emlékszik még a fehértői szép napokra?

— Akkor még gyermek valék! — Felelé zavartan a fiatal nő, mert hisz épen azon hely volt az, hol a gróf mindennapi látogatója volt házuknak.

— Nem asszonyom, ön akkor már angyal volt, s ezek sohasem utasíthatják vissza a csecsemők főházait. El is hoztam már önnek kiosztott szerepét. Oly szakma, a mi bizonyosan tetszeni fog önnek: egy nő, ki szenedélyesen szerelmes férjébe s számízza a társaságot. Lehet-e ez ellen kifogása?

— De uram, hová gondol ön? Játszani koromban?

— Korában? mily képzelődés, sőt rágalom, hisz önnek nincs kora. A nőknek csak 20 évig van koruk, az angyalok pedig sohasem öregebbek 18 évnél. Egy szóval asszonyom, csecsemőim megbíztak, hogy önnek okait és ellenvetéseit egytől egyig elfogadhatlanoknak nyilvánítsam. Azért nincs mentség, önnek nőmmé kell lennie!

— És mégis uram védeneczeinek meg kell elégedniök, ha a jegyárulás kevésbé költői, de gyakorlatilag még sem egészen jelentéktelen bizományát vállalom el. Lássá gróf, én már oly régóta elhagytam önöket, hogy bennem egészen idegent találának, s ilyennek

lány legény nélkül, mint a nóta mondja, Irmuska is párosával ért igazán egyet. Sanyi volt a párja, szetették egymást, megtanulták a szerelmet, kitől? Nem kell azt tanulni, csak a párosan bugó galambocskákat, a fészket rakó fecskéket kell látni, csak az ábrándos fülemilét kell keservteli dallamával hallani, vagy a szellőtől ringatott virágok ölekezését látni, tudja akkor minden lény. Megtanulták. Szerettek, csak hogy nem egyformán. Sanyi, akkor még Sándor, vagy mint Irmuska mondta „Sándikám“ igazán szeretett, szerelme volt mindene, lege, földje, a min állt, étke, miből lelkesedést szívott, s célja a miért élt, e nélkül árva lett volna a szegény! Irmuska is szeretett, de csak úgy... (Nem teszem ezt az úgy-t nyomaték jel közé, tudják ugy is Blahánétól: milyen furfangos jelentése van ennek az „ugy“-nak.)

Egyszer csak Sándor is elkezdte érezni ennek az „ugy“-nak a jelentőségét, s kezdett tőle fázni, pedig Irmuska most is szerette őtet, hanem csak úgy... most is Sándikám volt ő; még most is engedte Irmuska, hogy kezeckéit Sándor forró homlokához vitte, s az a kéz, bár mi forró volt is, lehűtötte azt. Hanem más is volt a baj. Irmuska néha Sándor nélkül mulatott, udvarlókat kezdett fogadni.

De persze Sándor ezt nem tudta, csak érzett valamit, a mi olyan hideg borzongást idézett elő benne.

Egyszer, midőn alkonyat táján Irmuska Sándort kikísérte, hozzá fordult Irmuska, s

esdő, kérő hangon megragagta Sándor kezét mindakét kezével. s így szólott hozzá: „Ugy e Sándikám, megteszesz te az én kedvemért, az én nyugalmamért valamit! Szólj megteszesz!“ E pillanatban olyan szép volt a lány, mert felillant szemében az, mi lényéből annak teljes összhangjából még eddig mindig hiányzott, a kajánsággal összekötött szánalom sugara, úgy, hogy Sándor soha sem látta még ily szépnek, s viszonzva kezeinek szorítását, felkiáltott: „Hah... becsületemre, mindent, mindent... te érted, mindenem!“ Ismerte jól Irma e becsületet, de nem ismerte azt a szerelmet, mert réma maradt volna különben: „Felejts el engem!“ — folytatá — nem vagyok méltó szerelmedre, nem lehetek soha a tied!“

Az ifju elnémult... hihullt kezéből az a forró kéz; hályog vagy fátyol borult szemeire, békó kezére, lábára, lelkére, gondolatára, tán még szívére is, mert csak sokára kezdett ismét dobogni, mikor Irma már régen eltűnt, s akkor felkiáltott: „Nem, nincs becsületem, nem, nem! Nem leszek becsületes ember!“ s kirohant az utcára. Emberek ütköztek bele, nem törődött vele, barátjaival találkozott, azok megfogták, kérték térjen már észére, szedje össze gondolatait, mondja el, mi történt veled, mind hiába, többé nem tudott mást mondani, mint csak azt, hogy: „Nem voltam, nem vagyok, nem is leszek soha becsületes ember!“

Szegény Sanyi... Elvesztette szerelmét, mindenét elvesztette, mert a boldogtalannak

mindene az volt, s inkább megtagadta lényét, mint felejtse Irmáját.

Vannak emberek, kikben az ész, az elhatározás, a számítás, az éveket igénybe vett munka reményei meghiúsulhatnak, fel sem veszik, tovább küzdenek, de szívük nem tűr csalódást, vagy nem akar önmagának nevetés tárgya lenni, s kétszer csalódnai...

Szegény Sanyi, most már öreg, pedig alig harminczöt éves, hej sokat szenvedett ő azzal a világos ponttal.

Most is ott ül a ligetben, busul s néz czéltalanul a mögötte levő padon, mit egy kis bozót választ el tőle, hangokat hall, figyelmes lesz. Arcza lánggra gyulad, felugrik, odaát nevetés hallatszik. „Pedig oly jó s becsületes ember volt, még azt is megtogadta becsületére, hogy elfeled!“ — csevegi egy hang. Irma hangja. Mintha az a sok szenvedés, a mi véreben végig zugott évek során át, most mind visszatért volna, s bosszura ingerelné a kifáradt, megjegesedett izmokat s idegeket, áttör a ligeten... odarohan a meglepett nőhöz, Irmához, férje ijedten felugrik, torkon ragadja, s midőn keze azt a nyakat gyilkos szándékkal érinti, melyet egykor — vakmerő ellentmondása a sorsnak — szerelemmel ölelt át, szétszakadnak a tufeszített idegek, s csak annyi hörg még: „Nincs becsületem!“ s életlenül terül el a földön, Irma lábai elé...

Szegény Sanyi bácsi!

MOSDÓSY IMRE.

jelenléte mindig egy kis fesszel jár. Hadd legyen én jegyárusnővé, hiszen ez is szerep s legalább oly szakma, melyet nem sokan fognak tőlem irigyelni!

— Istenem, asszonyom ön megijeszt és elszomorítja legjobb barátait. Tehát a házasság csakugyan annyira átalakítja az embereket? Alig ismerem önre. Igaza van, még rám nézve is idegenné vált. Hová lett önnek vidám kedélye? Az az eleven, szeszélyes, játszi pajzanság, mely egykor annyira gyötört bennünket, de melyet mindannyian oly igen szeretünk?!

— De hát nem tudja ön, hogy a fehértói napok óta 6 év telt el s hogy én már 6 év óta vagyok férjnél?

— Tehát a férj? ismét egy férj, a ki jegyárusnővé teszi nejét!

— Gróf!

— Oh legyen nyugodt asszonyom. Tudom, hogy mivel tartozom a legendahősöknek! Én nem fogom a hálátlan pástort vádolni ön előtt, csupán csak egy újabb adattal, egy újabb csepp méreggel tetézem szívem keserűségét és gyűlölséget azon lények ellenében, kik az angyalokat a csecsemők ellen lázítják s kiket soha sem is szűnöm meg gyűlölni, mind addig, míg...

— Mig maga is meg nem házasodik!

— Igen asszonyom, a házasság egyaránt határhőve a szerelemnek és gyűlölségnek. S valóban férjjé levén, talán az én szívem is kénytelen lenne levetkőzni régi elítélteit... Csak hogy asszonyom, én sohasem fogok megházasodni!...

— Minő beszéd! Ki tehet erre fogadást!

— Oly férfi asszonyom, kinek már volt alkalma tapasztalni, hogy a fogadásokra mily keveset lehet építeni!

— Futtatni fog ön gróf, az idei lóversenyen? — kérde a báróné, kit a társalgás e fordulata nem kissé megzavart.

— Nem asszonyom. Nekem nincs szerencsém a versenytéren — felelé a gróf jelentékenyen — s a ki egyszer legyőzött, igen helyesen cselekszik, ha szépen páholyba vonul s mint szemlélő, mint bölcsész, — a róka bölcsészetét értem a kaczer szőlőfűrttel — bámul és tapsol s szívtől távol tart minden fájdalmas izgalmat!... De csecsemőimre visszatérve, én még nem bírok lemondani minden reményről! Önnek játszania kell. Hisz valaha igen szerette a játékokat.

— Én már rég feledtem a valahát. S valóban ki is beszélne mindig a valaháról!

— Igaza van önnek asszonyom. Mind ketten elég fiatalok vagyunk még, hogy a jövőről is beszélhessünk. Az emlékezés az öregek kiváltsága; a miénk a jövő, azaz hogy jobban mondva a jelen. Azért még egyszer kezét kérem!

— Ön engem kosárra kényszerít.

— Csak bátran asszonyom, az nem elviselhetlen. Az ember szenved kissé, arca érdekesebb színt nyer, hasonlítani kezd a regényhősökhöz. Aztán elmegy utazni, s mire visszatér egészségét teljesen visszanyerte, szabója bókokkal halmozza el, nem felejtve el megjegyezni, hogy kabátjához egy rófi kelmevel most már több szükség van... Kedélye vissza tér, s az egész világ által legboldogabb embernek tartatik... És nem látszat és illúzió-e minden a világon? Még utoljára önmagunkat is képesek vagyunk elámitani boldogságunkkal.

— Soká utazott gróf ur?

— Elég soká asszonyom arra, hogy mint látja, elveszítsem minden hasonlatosságot a regényhősökkel. De istenem, én itt csekélységgemmel untatom magyagodat s egészen el-

feledem csecsemőimet... Még egyszer asszonyom, határozza el magát a babérokra...

— Nem uram, én csak az ibolyát szeretem, s azért jegyárusnővé leszek.

— Valóban ön beteg asszonyom: igazán aggódom egészsége fölött. S a mi a legfőbb és legaggasztóbb, ön is, mint csecsemőim, makacsul visszataszítja a szert, mi meggyógyíthatná. De erőszakkal is meg kell mentenünk önt! Én például felhatalmazása nélkül is házi orvosává szegődöm. Azért hát lássuk a baj okait. Nemde asszonyom, ön sokat van egyedül?

— Ah, hát már beszéd tárgyává vált? sohajtá magában a fiatal nő elpirulva.

(Folyt. köv.)

Az emberi akarat szabadsága

beleillik a természeti s erkölcsi törvények közt létező viszonyba.

IRTA: Dr. ?

I.

(Folytatás.)

Az állatoknál sohasem fordul elő szerepcsere, de igen az embereknél, számtalan példa bizonyítja, hogy a dühös megszeli, a szelid elvadul; az embert elkeseríti a rossz, háladatosá teszi a jó. Minden állat fajának sajátosságával bír, az emberek ellenben megváltoztatják életmódjukat, egymás mellett gyakran a legkülönbözőbbeket művelik. Az állatoknál fiatalok és öregek ugyanazon sajátossággal, ügyességgel bírnak a nélkül, hogy tanulnák, tökéletesítenék, az ember ellenben minden korban más-más sajátosságot tüntet fel minden egyed újra kezdi azt, mit mások már elvégeztek s képes tökéletesíteni. A gyermeket szenvedélyek még nem háborítják, vágya csupán a jelenre terjed.

A játszi gyermekiség bájós körében
Csókoljuk a jelenlét angyalát,
A kétes távolnak sötét tűrében
Híu fényt ködbe vont szemüak nem lát.*

Kíváncsiság és minden iránti érdekltség, könn elműség és vidorság jellemzik a gyermek lelket:

A játékhely fő vágyaink határa
Csalárdul egy remény se hiteget.

Az ifjunál a tevékenység ereje igen nagy vágyak, szenvedélyek fészkelik be magokat, a jövőbe pillant s annak él, céljainak, tevékenységének szabad utat keres, korlátokat nem tűr, szabadságvágy s megfontolatlan, rohamos cselekvés jellemzik. Neki

Szük már az ősi ház tovább repülni
Vágytan vágy a fellengző ifju tűz,
Kiesb virány látszik felénk derülni,
Hol majd egy szép tündér jobbára fűz,
Kivel dühös vihar közét merülni
Feszül keblünk, a gerjedő, a szűz;
Mienk a föld, mienk egész teremtmény
S tettekre szólít egy hízkelkedő fény.

A föld határin túl szállong az elme,
S ábrándvilágba két öröm s gyötrelme.

És ismét menni válik az ember férfi korában!

Az ifjuság szeszélyes álma illan,
S a gondpályán lassudan hül a vér.

A férfi érez pajzsként erős melyével
Enyelgi a sors csapdozásai.
Épít, munkál, gyűjt, koczáz életével,
S a közjóért áldozza napjait;
Szép hölgyén, magzatán s baráti szíven
Függ boldogsága s léti célja híven.

Nézd az öreget, mit találsz benne az előbbi korok sajátosságaiból? Az ifjukoru fiatal tűz;

* Kisfaludy Károly. Az élet korai.

a férfikori erély és akaratszilárdság helyébe bágyadt érzelmek és gyengeség lépnek.

A fáradtnak magány nyujt gyámkezet,
Mely a világnak zajló tengeréből
A béke csendes partjához vezet.

És megnyugodva sorsa végzetében felsóhajt:

Ha feltáru az áldozóknak
Ama szent csarnok kapuja
S megzendül a győzelmi ének
Hallelujah! Hallelujah!
Ha tömjénem javát az oltár
Izzó tűzére hinthetem,
Elég, elég lesz... vén szolgálodat
Bocsásd el akkor, Istenem*

Mily változás itt, az ember életében s mily állandóság ott, az állatok körében! De ismét vannak bizonyos pontok, hol emberi s állati élet találkoznak.

Igaz ugyan, hogy a gyermek csak úgy cselekszik ösztönszerűleg, mint az állat, csak úgy fél attól, állandóan, a mi őt legelőször megfélemlíti, mi kellemetlen hatású körülményekkel járt, de már itt is van különbség, mert míg az állat nem békül meg azzal, mi őt megfélemlíté, addig a gyermek miután az ösztön uralma megszűnt, igen gyakran megszereti azt, mitől mint gyermek állandóan félt.

(Folyt. köv.)

HÁZASSÁG A SIRBAN.

EREDETI REGÉNY

KÉT KÖTETBEN.

IRTA: KOZÁRY JÓZSEF.

ELSŐ KÖTET.

V. FEJEZET.

A b ö k k e n ő.

(Folytatás.)

Barátom, nem is virág, mit a méhek föl nem keresnek; nem is hölgy, kinek legalább 5—6 udvarlója nincs. Majd meglátod hogy én minő gyönyörrel tekintek nőmre, ha észreveszem, hogy mások is sietnek neki hizelegni, ez csak izlésem finomsága mellett fog tanuskodni, melylyel hülygymet választottam.

„Még fogsz bocsájtani, de én azt mondom, hogy az olyan asszony, ki férjén kívül még minden ujára akarna egy udvarlót akasztani, az nem házas életre való; az divathölgynek, regény hősnek, vagy akármiféle sárkánynak való, de nem boldog családi tűzhelyhez.

Ugy hiszem csak te is a spórhelyen fogsz főzetni, nem mint 48-ban még divatban volt a tűzhelyen, a kandalló tetején, vagy annak pláné a szájánál, tréfálódzék Béla, most már meg sem ennők azt az ételt, mit tűzhelyen gogyvasztának össze. Tyűh! ha! hát egy évtized alatt ne is finomuljon az ember izlése, az már csak kívánhatatlan. Hogyan álmadozhatol te tűzhelyről?

„Nem érek rá tréfálni most! megkefélem egy kissé a kabátomat, ha van valahol egy kefe, azután elmegyek, a hová mennem kell; már innen-onnan 8 óra lesz, aztán mig oda érek, addig is kell számítani néhány percet.”

De csak nem mégy el reggeli nélkül, aztán meg nem is keféled ki magad ruhádat; van itt szobalány, ördög-pokol, majd valakire csak ráparancseluuk. Iszol-e egy kis szilvriumct, már régen elmúlt a kanikula, azt megtanultam atyámtól, hogy mihelyt ez el mulik, bátran lenyeihet az ember egy pár kupával ebből, mert kává előtt ez rondesen vérré változik.

* Tompa M. „Uj Simeon.”

Itt fõnn reggelizzünk vagy lemenjünk a kávéházba? Adsz csak ide azt a — kefét, mondá Kálmán — és készen lesz a reggeli.

Ezzel a kefét neki nyújtá Kálmánnak; miközben jegyzõkönyve kiesett zsebébõl, melybõl az apróságok közül egy keskeny névjegyforma is gurult ki.

Hát az meg micsoda? — kérdé Kálmán. Melyik?

Az a gyöngy el kirakott, arany himzett!

Ni! ezt meg egészen el is felejtettem, s e szavakkal a kihullott névjegyekkel együtt összeszedi Béla azt a kis piros gyöngygyel monogramozott emlénykét is, melyet a hajón kapott.

Barátom! annak igen regényes történelme van, válaszolt Béla.

„Akkor hát ne is szólj egy kukkot se róla, mert nekem a hátam is borsózik a regényességtõl; én csömörölöm attól.“

Mitõl? Ettõl az emléktõl?

Nem attól a himzéstõl, vagy micsoda, hanem a regényességtõl.

Az már más, mert különbben mindjárt elmondtam volna történetét.

No mutasd, micsoda betük vannak rajt?

Áhá! csak hogy mégis érdeklõdöl!

Nem a történet iránt, mert hisz' az regényes, hanem a gyöngy lerakása iránt, mert a mint látom, abban mégis van izlés.

Bizony ha láttad volna barátom, ki azt himezte vagy — hogyan is mondjuk azt jól magyarul? — hát esküdni merek, hogy két hónapig számítgattad volna a homokon, mint Pythagoras, hogy ki ne legyen az átfogó, mert annak olyan szép szemei vannak, mint az olvasztott arany.

„No akkor el is mehetsz szépségével egész Makóig meg vissza, hisz' az sárga, pedig annál csunyasabb szem nem is képzelhetõ.“

Hát várj csak, mit hamarkodod el hasonlatomat, hisz még nem mondtam semmit sem. Szemei olyanok mint az olvasztott arany, oly fényesek, ragyogók, de azért feketék mintha csak a vakító éjszakából metszettek volna két falatot s azt tették volna szemgödreibe.

Tyüha! talán nem is a földön született, hanem ott, hol ambrosziát esznek, nectárt és nepentét isznak, Canatus folyóban fürödnek stb., mint Juno.

Barátom, az sértés, ha Canatus patakra kárhoztated, oda csak Junónak kellett menni fürdeni, mert Jupiter igen finnyás, azon kívül darabos is volt, ki szegény Juno Istennõtõl megkivánta, hogy örökké bimbó maradjon, daczára, hogy õ meg utolsóbb volt a legutolsó pillangónál is, mert az Olymp királynéján kívül rá szállott minden kórora, mely csak utjába akadt, mint a rossz lepke.

No hisz nem kell mindent szóról szóra venni, de annyit mondhatok, hogy remek, akárki csinálta.

Ha te hallanád Kálmán barátom azt a véletlent, mely nekem e drága emléket juttatá, mindjárt magadon kívül lennél.

„Olyan nincs!“ válaszolt Kálmán, hogy én holmi csecsebecsékfõl magamon kívül legyek, azért is mond el, de csak lehetõ röviden, mert sietetek, hogy el ne késsem Budáról.“

Elkésél az ördögbe, hisz van még elég nap hátra, ha ma el is késnél!

„De már abból nem lesz semmi; te könnyen beszélsz, hanem mindenkinek nincs ám ely rendén a szénája; nincs ám mindenkinek oly telivér gebéje, hogy 25 aranyat adhasson azoknak, kik a gebét éjjeli zenével tisztelik meg.“

No hát tilj le csak oda a divánra, midjárt fölsürgönyözöm a pinczért és reggelit rendelünk számunkra.

Ezzel Kálmán a pamagra veté magát s hallgatni kezdé mindazt, ami Bélával a hajó földézetén elfordult.

Közben koczoltak az ajtón.

Ejnye de hamar fölteremtette magát az a pinczér, talán ugyis leste itt az ajtón, hogy mikor leszünk készek — mondá Béla s egyszerismind „tesséket kiállt az érkező elé.“

Aláz'szolgája, jó reggelt kívánok, Sugáry Endre orvosnövendék.

Te vagy Endre! Aztán hogyan tudad meg, hogy én ide szállottam a Hungáriába?

Igazság, van szeremcsém bemutatni Kõnyessy Kálmán bölcsész barátomat, kivel tegnap együtt színházban lévén, visszajövet rösteltem magam egyedül bolyongni ebben a nagy városban, azért kértem, hogy legyen szives az éjet is csak nálam tölteni, hisz mindegy akárhol alszik az ember, csak jól aludjék, gondolom pedig csak jól aludtál, ugy-e kedves Kálmán barátom.

Hála Isten én jól aludtam s álmodat sem zavarta még legkisebb piszzenés sem.

Én is az éjjel különösen jól aludtam, sietett közbeszólni Sugáry ur is, ki mindent inkább eltudott volna túrni, de azt az egyet, hogy legalább minden második perczen rá is ne kerüljön a szólás, azt az egyet sehogy.

Mond, hogyan találtál ide, vagy kitõl hallottad meg ítéletemet? — kérdé Béla Sugáry urtól.

Barátom, tegnap itt sétáltunk a korzón s midõn te kinéztél az ablakon, észrevettem, ámbár egész bizonyossággal nem mertem binni, hogy te vagy, de késõbb, gondoltam, magamban, hogy más nem is lehet, hisz hasonlíthatnak egymáshoz az emberek, bár mennyire de olyan egybevágó 2 ember nincsen, hogy egymással ki lehetne cserélni. Egy kicsit változhattál is azóta, gondolám magamban, de a domboru homlok (ámbár ezt csak a legszószátyárabb hízelgõ toghatta volna Bélára, mert annak homloka bizony elkésett kidomborodni), a selyem szempillák, a hegyes orr, az arany és ezüst összeolvasztása által keletkezõ hajszin s ehhez az örökké mosolygó ajk, továbbá a csillogó tüzes szem (habár ebbe is elõbb elegendõ olajat kellett volna csöpögtetni, s azután meggyújtani, hogy tüzes legyen, mert nem annyit korhelykedett már Béla, hogy még szemtüze sem aludt volna ki) mind oda bizonyítottak, hogy a kit látok, nem is lehet más, mint te, csupán szakállad nem mutatkozott akkor még, mikor utoljára láttalak.

No, te ugyan hogy leirtál, nincs olyan udvari képiró, ki annyira eltudjon simitania fotografián minden, a szépségnek utjában álló göröngyöt, mint te. Erre már csak iszunk egyet!

Épen ekkor lépett be a pinczér s szokásos tempóvél meghajtván magát, jó reggelt kívánt az uraknak azután várta a parancsolatot.

Hozzon csak fel nekünk egy kis sonkát, hozzá valamiféle bufelejtõt is, de a kanikula-kergetõ a legelső legyen! mert már hûvös van reggel így szeptemberben, vagy hányadik is van ma? Bizony már október elseje van mátol kezdve, igazítá Bélát helyre Sugáry ur.

No annál inkább siessen azzal a kánikula-kergetõvel, mert atyámnak az volt a szójárása, hogy mielõtt az ember jobb lábára felhuzná cipõjét, már egy kupával utnak ereszszen s hogy mire teljesen felöltözök, arra már négy-öt kupával a helyén legyen.

Ez már aztán okosabb gondolat, mintha minden darab ruhánál egy-egy cifra imádságot morzsolna le, mint a barátok, mikor a kámzsát nyakukba lökik, vagy a hajukat fésülik, ironiáskoott a pinczér s ezzel nyargalt, hogy a parancsolatnak eleget tegyen.

De, fogja meg füst a torkukat, sietett a

csendet fölhasználni Sugáry ur, fölöntenek õk is a garatra, különben nem volna annyi sok szent visiójuk; a viztõl nem igen lehet ábrándozni; Sz. Dávid zoltárainak zengedéséhez pedig, õleg azoknak megértéséhez bor kell; ballottam én, mikor papucsoztak a fiatalok a kóruson magisterjükkel, volt olyan zaoltár, melyben mindjárt az elején a bort emlegették, de kinek hallatszott ilyenkor mély baritonon hangja legjobban, mint az öreg magisternek. Emlékszem is rá jól, mit zsolozsmáztak akkor: Confitte bor tibi Demine, s a bor szótagot annyira hangsúlyozták, hogy a szegény legény mikor a „Kondorosi“ csárdában szomját akarja eloltani, nem kiált az ifjasszonynak akkorát: „Hozzon bort szívem! Én azt hittem, hogy még a szentek is borra változnak a nagy imádságtól, de mint észrevettem, az az idõ is régen elmúlt ám, mikor a hegyeket is odább lehetett imádkozni helyükbõl.“

(Folyt. köv.)

A gyorsírásról.

Mindennapi csaknem a panasz az egyetem alapvizsgálati rendszere ellen, hol igen könnyen megcsúszik ma, hogy az elõadásokból magának néhány *Schlagwort* ot megjegyzett szel-hajtó ürestestéjü ifjut átesztenek a vizsgálaton; míg egy — könyvekbõl nagy fáradsággal — de nem a tanár szája ize szerint készült ifjut megbuktatnak. Az ifjuság a tanári kar elfogultságában véli a hibát fellelhetni s az egyetemi tanárok pedig az ifjaknak a középiskoláról hozott csekély műveltségében az elõadások megérthetése. Holott az a panasz is mindennapi, hogy az ifjuság a középiskolák tananyaggal túl van terhelve.

Hogy lehet tehát mégis az, hogy a középiskoláról felkerült ifjak az elsõ alapvizsgálatokat a lehető legselejtebb és felületesebb módon teszik le; mert nem értik a tanárok magyarázatait?

Az pedig igen természetes, hogy ha meggondoljuk, miszerint ifjaink nem szerzik meg a középiskolákon az egyetemeni tanulhatás föltételeit.

De mik ezek a föltételek? Azt mondják: az általános mivõtség a magasabb tudományok megérthetése.

Mindenesetre ez elkerülhetlenül szükséges, s meg is adja ezt jól — rosszul a középiskola, de nem adja meg még ezzel a lehetõséget egyszerismind arra, hogy az egyetemi elõadásokat követhesse az ifjuság. Mert az általános műveltség még nem adja meg a jegyzetelési képességet is. Már pedig pusztán hallgatásból egyetemi elõadásokat megtanulni még a legkitünõbb elmék sem képesek. A közönséges írássali kivonatos jegyzés nemcsak hogy nehézségeinél fogva még az erre vonatkozó kísérlettõl is visszariasztja a hallgatót, de az sok elszalasztott fontos megjegyezni való mellett csak hézagos, hiányos és felületesebb ismereteket nyújthat.

A gyorsírás az a leghatalmasabb tudományos segédeszköz, melylyel — ha szükséges szó szerint, ha felesleges — tömör és az elõadásoknak hû kinyomatát képezõ kivonatok készíthetünk. Még pedig minden erőfeszítés nélkül, letisztázásra nem szoruló, kényelmes, könnyen áttekinthetõ jegyzeteket vagyunk képesek készíteni.

De a ki nem bírja a gyorsírást saját tudományaként, aki hallja a gyorsan elröppenõ szavakat, elijed a tanulás lehetetlenségétõl, ott hagyja az egyetemet, az elõadásokat nem látogatja, csak hébe-korba vetõdik be, hogy meggyõzõdve a hallgatás általi tanulhatás lehetetlensége felõl annál is inkább menjen el a kedve a tanulástól. Igaz abból az egy pár

könyvből, amely magyar nyelven megjelent tudományos munka létezik, lehet valamit kilabizálni; de ez édes kevés, az ily áron szerzett szellemi ismeretek keservesen bosszulják meg magokat a vizsgálatok s szigorlatok alkalmával, midőn a tudományos könyvek nyakda magyarságával vagy idegen nyelven irt művek tanulásával magát csaknem agyonkínzott jelöltre kimondják a bukást. S vajjon miért? Mert nem hatott be a tudomány szellemébe.

Ma a tanulás szabadság oly előhaladott stádiumába vagyunk már, hogy valóban tudományosan képzett ifju nem lehet az, a ki az előadások szellemébe be nem hatol, s fel nem öleli azt a nagy és gazdag tudományos szellemi kincsek összességét, melyet hosszú fáradozásaik eredményeképp a tudós egyetemi tanárok előadnak.

E szellemi kincseknek teljes egészében bírása csakis a gyorsírás által lehetséges egy oly segéd tudomány által, a melyet eddigelé a magyar közoktatás a hogy lehetett úgy háttérbe nyomott.

A szépírást tanítják középtanodáinkon rendes tárgyként, pedig senki se merné állítani, hogy a szépírás előfeltétele az egyetemen tanulhatásnak.

A gyorsírás pedig, mely valóban falatkenyérhez hasonló szükségességű előfeltétele az egyetemen a tanulásnak, nemcsak hogy nem tanítják rendes tárgyként; de a középiskolákban határozottan háttérbe szorítják.

Ha a magyar közoktatásügyi miniszter ez életbevágó fontosságú közoktatás tárgyát, a gyorsírás, mely nélkül az egyetemen alaposan tovább haladhatni teljes lehetetlenség, melyet tehát már a középiskolában megtanulni s így okvetlenül tanítani kell figyelmére méltatta volna; a magyar közoktatás valóban szívén feküdnék: meggyőződést szerezhetett volna magának a külföldi tanügy terén az ottani gyorsírás viszonyokról.

Mi az oka annak, hogy Németországon s Ausztriában a középiskolákban a tanórák alatt siri csend, a legmélyebb figyelem honol? A gyorsírás! A gyorsírni tudó német ifjuság lesi a tanár ajkáról a szót, hogy papirra tehesse. S ez az oka annak a mély, igazi tudományos szellemnek is, mely a németekbe oltva van.

Mig nálunk nem jegyez az ifjuság, mert nem tud, s a tanév elején egész órákon keresztül nem hall az ember egyebet az egyetemen mint folytonos ajtócsattogtatást, valóságos lélek vándorlás ki-meg befelé, amely még a szorgalmasabb ifjakat is megzavarja a figyelhetésben, pár hónap múlva pedig üres padokat látunk csak.

Azon gondolatot, mintha a német ifjuságban a tanulási ösztön jobban be volna oltva, mint a magyarba, a leghatározottabban vissza kell utasítanunk. A magyar ifju is tudna ép oly szorgalmas lenni, mint a német, ha a szorgalomra való képességet, mely nem egyéb mint a jegyezhetési képesség, megadná neki a magyar közoktatás. A szorgalmat fokozni kell, s arra minden hatalmas eszközt fel kell használni. Leghatalmasabb eszköz erre a gyorsírás. S az eszélyes németek gondolnak is vele, nem veszik azt oly mihaszna tárgynak — mint a magyar közoktatás.

Ausztriában a gyorsírás terjesztésére minden lehető elkövetnek. Az osztrák közoktatásügyi miniszter évi remuneratióban részesíti a közép és felső iskolákban a gyorsírás tanárokat, mint ez nálunk az egyetemi magántanárokkal történik s a mint a bold. Eötvös báró alatt ez nálunk is elkezdődött, kinek idejében méltányoltatott a gyorsírás, s felállított a gyorsírás-tanárokat vizsgáló minisz-

teri bizottság. (Az is furcsa, hogy szépírás tanárokat vizsgáló bizottság nincs, s a szépírást mégis javadalmazott tanári állásokkal egybekapcsolva tanítják.) S a gyorsírás, ha nem is kötelező, de ép oly annyira rendes tárgy Ausztriában, mint a torna vagy szépírás nálunk, azon kivétellel, hogy ezeknél a gyorsírást előbbre teszik s a tanárok — kik magok is tudnak gyorsírni — mindentütt pártolásban részesítik.

Valóban itt volna már az ideje, hogy a kormány komolyabban foglalkoznék magyar közoktatásunk ez életbevágó tárgya rendszerezésének kérdésével. Nem egy-két emberről van itt szó, hanem az összes hazai tanuló ifjuságról, tehát ezer meg ezer ifjuról, kik alapos tudományt nem szerezhetve elzülnek s nálunk a féltanult proletariatus ijesztő mérvben növekszik.

Ha van ember, kinek szívében kell viselnie a magyar közoktatás sorsát, s a kinek ez ügyben tenni valója van: az a magyar közoktatásügyi miniszter, s mi hisszük, hogy egy oly nemes férfiú, ki előtt még az ellenzékiek is mély tisztelettel hajolnak meg, nem fog késni az ügyet kezébe véve — magáévá tenni.

HEGEDÜS FERENCZ.

Frissítő.

Nagy erkölcsi energiával szerkesztett kitűnő lapársunk, a „Papok Lapja“ egyik vezércikkében azzal foglalkozván, hogy lesz-e valaha katolikus a világ, arra a resultatumra jut, hogy igenis lesz, de a másvilágon; mert a bűnös emberi nemnek soha sem volt, a világtörténelemben a bűnök posványából megújodása.

A mi reményeink vérmesebbek, mert midőn a rothadás legfőbb fokára jut, mindig új leköztött csirák fakadnak, s jutnak életre a nagy szendergéssből. A modern kor pedig mint politikai, mind erkölcsi tekintetben a rothadás legnagyobb fazisaiban ténfereg, tehát a nagy megújodás már nem lehet messze! Sursum corda!

„A Hiuság“, „Az ambíció“, és a „Rafineria“ című vezércikkeink által a kik sértve érzik magukat tudassák velünk. Neveiket a „Nemzet“ és a „Magyar Korona“ any betűkkel fogja hozni a rózsaszínű borítékra, mi pedig elégtételt adunk szerzőjének minden darabért 5-5 frtjával.

„A Magyar Korona“ „politikai csalódásokról“ kérődzik okt. 1-i számában. Dr. Pasterer ezt olvasva, kétségbeesik, vajjon a számár is kérődző állat?

Zimándy a „Tisza-járás Magyarországon“ című munkájában erősen sürgeti a független külön magyar hadsereget, mert ifjainknak nincs jövőjük a közös hadseregben, hiába csaholnak annyit a megkent szájuk a közös hadsereg mellett. Ha Zimándy pap létére nyit tud, mit szóljanak azok, kik Bosznia dicső „Anabazis kaj katabazis“ át úgy megjárták, hogy életreményeik e miatt örökre megsemmisültek — a hazáért!!

Mi különbség az operaház és az országgyűlés között? Az egyikben elhedegülnek, a másikban élneklik a pénzt; közös találkájuk a deficit rovat.

Az állatkertben. Eredeti, hogy ennek a majomnak éppen ott van a füle, a hol szokott lenni más emberé is.

Ozsonánál: Mama! én szeletem a mézet is meg a vajasz teneret is, de legjobban szeletem mint a tettőt.

Wenzel «magyar magánjogának kiegészítése». Mi a „nobile officium“ most Nyittravármegyében? Ötvenháromezer forint hiány az árvapénztárban. Mik a „dies fatales“ büntető jogi praxisunkban? A vizsgálati fogságot beszüntető határozatnak kihirdetési napja. Mik a „partes aliquote“ a postai forgalomban? a 30,000 frtos téglá. S végre ki tehet még kiváltságos végrendeletet? a ki a magyar államvaspályán utazni mer.

Iskolás fiu. (Kit apja vizsgára kísér) Jaj, jaj édes apám, a fogam úgy fáj, hogy alig érzem már a fejem!

Az apa: (okosan) csak tartsd magad fiam, ha jól teszed le a vizsgát, kihuzatom mind a fogadat.

Miért fenyeget bennünket Liszt Ferencz, hogy nem jön soha többé haza, hisz eddig sem jött?

A miniszter — mamelukjaihoz.

(Szabadon Tompa után.)

Bőr padokban, hallgató ajakkal
Mit ültök, csüggedt mamelukok?
Nincs talán feledve az igen szó,
Melylyel mindent megszavaztatok?
El nem multak s újra visszajönnek
Sáp, czimek, zsíros hivatalok...
Legyen a törvény komisiz, siralmas,
Mamelukok — csak szavazzatok!

Történelmi naptár.

Október.

5. Vasárnap. E. 18. olvasó ü. — 1786. Majláth János gróf magyar és német történetíró, költő, magyar írók fordítója, születik Pesten.

6. Hétfő. Brunó hv. — 1101. Szent Brunó a Karthausi szerzetes rend alapítója meghal Calabria magányában. — 1790. Imre János magyar bölcselmi író születik Nagy Fügeden, Hevesmegyében. — 1849. Bathány Lajos gróf Magyarország volt miniszterelnöke Pesten haditétlenül meglöveik. — 1849. A 13 vértanu kivégzése Aradon.

7. Kedd. Justina Ágost. — 1810. Nagy Ignác, igen termékeny magyar novella és vigjáték író születik Keszthelyen, Zalában. — 1854. Beöthy Ödön a magyar országgyűlés egyik legnagyobb s legeredetibb szónoka, a forradalom tevékeny bajnoka meghal, mint menekült Hamburgban.

8. Szerda. Brigotta. — 1848. A magyar képviselőház a honvédelemi bizottmányt az ország teljhatalmu kormányzásával felruhazza s Kossuth Lajost a kormány elnökévé rendeli.

9. Csütörtök. Dénes és Dotk. — 1526. Mária magyar özvegy királyné, osztrák főhercegnő a zsidók kiűzetését Pozsonyból parancsolja.

10. Péntek. Borgiás Ferencz. — 1848. A magyar kormány „a törvénytelen tettek iránti hajlam gyanujáért“ 18 év óta Szegeden fogva volt 480 olasznak a szabadságot visszaadja. — 1849. Csányi László magy. közlekedésminiszter és báró Jeszenák János forradalmi kormánybiztos Pesten kivégeztetik.

11. Szombat. Burghárd, Emil.

Szerkesztői üzenetek.

A „Zalai Közlöny“-t, mint titkos tisztelőnk van szerencsénk értesíteni, hogy ezentul is bátran átszedheti lapunk egyik belmunkatársa tollából folyó tízes filippikáit, mint tette „A hiuság“ és „Az ambíció“-val szept. 14-én; de legalább a cserepéldányok kiadására is rá fanyarodhatnék már egyszer. A görög azt mondja, hogy ép kézza dísz. — Várossy. Becses költeménye eltévedt, de megtaláltuk és legközelebb jönni fog, kérünk prózát. — Margiti. Köszönettel vettük. Többi kéziratról jövőre.

A „Budapesti Néplap“ volt előfizetőit, kiknek eddig kárpótlásul ingyen küldtük lapunkat, tisztelettel felkérjük, hogy ezuttal az utolsó számot kapják, ha csak lejárt előfizetésüket meg nem ujtják, illetőleg „Korunk“ előfizetői nem lesznek.

T. oz. olvasóinkat tisztelettel felkérjük, hogy sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb beküldeni, hogy tudjuk magunkat mihez tartani a lappéldányok nyomtatásánál.

H I R D E T É S E K.

A „Budapesti Hirlap“-ot, mely jelenleg a főváros legelterjedtebb napilapjai között első helyet foglal el, olvasóink figyelmébe legmelegebben ajánljuk. A „BUDAPESTI HIRLAP“ nem pártlap, pártja olvasóinak kiterjedt köre. Szolgálatokat nem kíván se kormánynak, se jobb, se balpártnak tenni, csupán a közönségnek, és a mi ugyanaz, az országnak. Miből állnak ezek a szolgálatok? Első sorban abból, hogy mindenről, a mi az országon belül vagy kívül akár politikai, akár társadalmi, akár művészi, akár tudományos téren fölmerül; hiven, pontosan, gyorsan, röviden, de mégis kimerítően és részrehajlás nélkül értesítse közönségét.

A „Budapesti Hirlap“ rendes tartalma a következő: I. Politikai és társadalmi vezércikkek. II. Tudományos, ismeretterjesztő és mulattató tárczák. III. Az apró politikai hírek, a fővárosi ügyek, az egyesületek, a művészetek rovata. IV. A fontosabb események bővebb leírása külön cikkekben. V. Távirati tudósítások. VI. Napi események rovata. VII. Közgazdaság. — Ezenkívül a mellékleten rendszeren egy-egy vezérczik a társadalom valamely osztályának érdekeiről, országgyűlési tudósítások, tárcza, törvényszék, vidéki hirrovat, önnállósmeretterjesztő, szórakoztató cikkek, tudósítások a divatról, hasznos tudnivalókról, és állandóan egy regény. A „BUDAPESTI HIRLAP“ rendes írói: Csukássy József szerkesztő, br. Kaas Ivor, gr. Teleki Sándor ezredes, Rákosi Jenő, Balogh Pál, Benedek Elek, Berényi László, dr. Csapody István, Déry Gyula, Huszár Imre, Kacziány Géza, Molnár László, Rákosi Viktor, Szokolay Kornél, dr. Volf Vilmos. Rendkívüli alkalmakkor a „Budapesti Hirlap“ rendes terjedelme, a mely 12 oldalnyi, hol egy tél, hol egy egész ivvel kibővíti. Nagyobb ünnepekre ünnepi számokat ad, melyek a teldolgozott hirlapi napi anyag mellett becses és érdekes tartalommal bírnak. Kiváló események színhelyére külön tudósítókat küld, akik ügyességük és megbízhatóságuk által egyaránt lekötelezik a közönséget és a szerkesztőséget. Bécsben, Berlinben, Párisban és Londonban, valamint Európa minden nevezetes városaiban rendes tudósítói vannak, a kik közvetlen benyomásaik alapján adnak hírt arról, a mi a világvárosok lakóit foglalkoztatja. A „BUDAPESTI HIRLAP“ a legolcsóbb politikai, szépirodalmi, társadalmi és gazdasági napilap. Előfizetési ára: Félévre: 7 frt. — Évnegyedre 3 frt 50 kr. — Egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetés legegyszerűbben postautalvánnyal teljesíthető e czímen: „BUDAPESTI HIRLAP“ Budapest, kalap utca 16-dik szám alatt. Tisztelettel ajánljuk a „BUDAPESTI HIRLAP“-ot, első és rendíthetetlen hirdetőjét a magyar nemzet államérdekeinek a t. magyar közönség figyelmébe.

Előfizetési felhívás!

A FÜGGETLENSÉG“ politikai, közgazdasági és társadalmi napilapra.

Előfizetési árak:

Egy óra 1 frt 40 kr.
Két óra 2 frt 80 kr.
Három óra 4 frt — kr.

Lapunk mindennap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizető nevének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán s olvasható kiírását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadjunk.

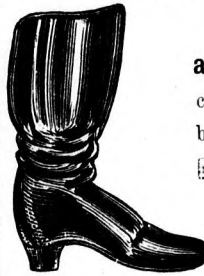
Régi előfizetőink legezészerűben cselekesznek, ha czímzalagukat a postautalvány szélére ragasztva beküldik a kiadóhivatalnak.

Az előfizetési pénzek és postai utalványok Budapestre a „Függetlenség“ kiadóhivatalába (IV. Zsibáros-utca 2. szám) küldendők.

SZEDLÁCSKO LAJOS

uri és női lábbeli készítő

Budapestben, IV. ker., vámház-körút 14.

Ajánlja lelkiismeretesen

a legjobb anyagból és munkával

csinnal kiállított aránylag olcsó árban szabott minden szakmájába vágó munkáit.

Hibás és sérült

lábuaknak, különösen, a legkényelmesebb s szélszerű lábbelivel szolgál.

Vidékről megrendelésre a beküldött viselt lábbeliek mintájára is fogad el megrendeléseket s azokat pontosan végzi.

Helyben levelező lap által tudósítva, a mérték vételt személyesen végzi.

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában megjelent:

E Z E R M Ű K E R E S Z T

Dr. MÁJER ISTVÁN v. püspök és esztergomi kanonoktő.

E díszmű a szövegen fölül 60 táblán hozza az ezer eredeti műkereszt rajzait. Ezen gazdag phantasiával, eredetiséggel és ritka műizléssel alkotott s mondhatni páratlan magyar műben a műbarátok meglepő ujdonságot nyernek, a mi fő, az egyházi ornamentikával foglalkozók, valamint egyáltalán a műipar férfiai: díszművesek, arany-ezüst-művesek, ékszerészek, ötvösök, könyvkötők, szoba-, majolika- és porcellánfestők, műasztalosok, vésnökök és műfaragók, himezők, műtakácsok (kivált szőnyegszövők) és lakatosok stb. oly mintagyűjtemény birtokába jöhetnek, melynek úgy ők, mint az ipartanodák is igen nagy hasznát vehetik.

Egy példányának ára füzve 5 frt, rendkívül díszes kötésben 6 frt osztr. ért.

Mínt hogy e díszmű csak korlátolt számban jelent meg, kérjük a főtisztelendő magyar kath. pap-ságot, hogy megrendeléseiket hová hamarabb sziveskedjenek beküldeni, nehogy a példányok elfogyta után becses megrendeléseiket figyelmen kívül hagyni legyünk kénytelenek.

Megrendelések postautalvánnyal egyenesen hozzánk intézendők.

Kelt Budapestben, 1884. augusztus havában.

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság

Budapest, IV., Gránátos-utca 6.